

Daniela Kaňková

Použití sloves ser a estar ve španělštině a katalánštině (analýza založená na jazykových korpusech)

(posudek oponenta bakalářské práce)

Je potěšitelné, že přestože jde o práci bakalářskou, nikoli diplomovou, předkládaný text se věnuje srovnání dvou románských jazyků (navíc jedním z nich je katalánština, tj. jazyk, který nebývá tématem závěrečných prací příliš často). Oceňuji, že autorka ovládá oba jazyky natolik, že se mohla pustit do nesnadného tématu.

Struktura výkladu je přehledná a logická – autorka analyzuje užívání sloves *ser* a *estar* v katalánštině a španělštině nejprve teoreticky, poté si v této oblasti vytipuje několik konkrétních rozdílů mezi oběma jazyky a ty potom ověřuje na korpusech InterCorp a Araneum Hispanicum Maius.

V teoretické části pracuje autorka s řadou zdrojů různé povahy, od prakticky zaměřených až po teoretické, a snaží se vytvořit obraz rozdílů mezi oběma jazyky. Názory jednotlivých autorů chce podávat uceleně, v souhrnu, tím ale vzniká hned dvojí potíž: 1) obraz užívání zmíněných sloves není ani v jednom jazyce příliš přehledný, čtenář má chvílemi pocit, že se některá užití opakují (to je dáno právě postupným čerpáním z různých zdrojů), a především nemá výklad strukturu (tj. není odděleno užití sloves v plnovýznamové funkci, ve funkci jmenného přísudku s adjektivem, resp. substantivem, a v ostatních kontextech; přitom toto členění je zásadní); 2) z toho vyplývá, že ani obraz shod a rozdílů mezi jazyky nemůže být přehledný. Je škoda, že autorka buď nepropojila strukturovaný popis obou jazyků do jednoho celku, nebo alespoň na závěr kapitoly neshrнула, např. formou tabulky, základní užití. Z tabulky by ostatně nejlépe vyplynulo to, co je obsahem další kapitoly, totiž stanovení rozdílů v použití sloves mezi oběma jazyky, základ pro korpusové případové studie.

Praktická část textu je připravena velmi pečlivě, práce s korpusovými vyhledávacími dotazy je promyšlená. K této části textu mám jen jednu obecnou výhradu a jeden dotaz. Výhrada se týká jinak velmi zajímavého hledání vlivů jednoho jazyka na druhý. Zatímco vliv katalánštiny na španělštinu je popsán velmi dobře a adekvátně, projevy opačného vlivu někdy nechápu. Tak např. na s. 23 je vlivu španělštiny na katalánštinu připisováno použití *ser* v konstrukcích, kde se ve španělštině *ser* nepoužívá (totéž můžeme tvrdit o příkladech na s. 25 a 26). Došlo zřejmě k omylu, který souvisí s již komentovaným poněkud nepřehledným soupisem užití – zřejmě se tu autorce popletly definiční charakteristiky těchto užití. Metodologický dotaz se týká použitého korpusu. Domnívám se, že jev, který autorka porovnává v obou jazycích, je – necháme-li stranou frazémy a ustálené spojení – strukturní povahy a jako takový není nutně závislý na směru překladu. Myslím si proto, že pro porovnávání šlo použít španělsko-katalánský korpus InterCorp, přestože v něm jasně převažují texty z třetích

jazyků. Zdá se mi, že použití takového korpusu by v mnoha případech naprosto plasticky zobrazilo rozdíly, o které autorce jde, a možná by i zabránilo výše komentovanému omylu.

K textu mám ještě dvě obecné poznámky. Místy se v něm objevují formulace, jež jsou v odborném textu neobvyklé: *na začátku by bylo dobré si říct; na závěr bychom si užití shrnuli; v této kapitole bychom se podívali*. Občas nalezneme též obraty, které neznějí v češtině dobře a ukazují, že jde o překlad ze španělštiny/katalánštiny (*permanentnost, perfektní charakter, prominentní*). Projevem vlivu cizojazyčné sekundární literatury jsou také některé terminologické potíže, např. užívání termínu *atribut* bez přesného vymezení významu nebo nejasné užití spojení *jmenné syntagma* na s. 18 (obecně lze říci, že pasáže, ve kterých jsou představeny závěry převzaté z cizojazyčných gramatik, jsou formulačně méně přesvědčivé).

Po jazykové stránce je práce připravena dobře, byť se občas objevují překlepy.

Celkově soudím, že jde o zdařilou práci, která má širší záběr, než obvykle bakalářské práce mají, zároveň ale vykazuje některé problémy, pokud jde o strukturaci výkladu. Z toho důvodu práci předběžně hodnotím známkou *velmi dobře*.

V Praze dne 22. 5. 2017

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.